

Kilpisjärvi Luonto

Varputädykkeen (*Veronica fruticans*) löytää keskipaljakalta.

Piekana tekee pesänsä jyrkän kalliopahdan hyllylle varhain keväällä, kun suuri osa alueesta on vielä lumen peitossa.

Jääleinikki (*Ranunculus glacialis*) karttaa kilpailua ja viihtyy lumenviipymämaiden korkeimmilla kasvupaikoilla.

Kilpisjärven alueen luonto on Suomen oloissa monin tavoin poikkeuksellinen. Omintakeinen ilmasto on seurausta pohjoisesta sijainnista, maaston korkeudesta sekä valtameren läheisyydestä. Mereisen ilmaston ja kalkkipitoisen maaperän vuoksi alueella esiintyy useita muualla Suomessa harvinaisia kasvilajeja. Saanan ja Mallan rinnelehdot ovatkin kasvillisuudeltaan ainutlaatuisia. Laajassa ja koskemattomassa erämaassa viihtyvät myös useat häiriötä karttavat eläinlajit kuten tunturisopuli ja tunturihaukka, joita ei juurikaan tavata muualla Suomessa.

MAANPINNAN MUODOISTA

Kilpisjärven alue eroaa geologisesti muusta Suomen Lapiasta. Yliperällä on ikivanhaa yli kaksi miljardia vuotta vanhaa peruskalliota, mutta myös nuorempaa noin 400 miljoonan vuoden ikäistä kalliota, joka on työntynyt peruskallion päälle Kõlivuoriston poimuttuessa. Kõlivuoristoon kuuluu Suomen suhteellisesti korkein tunturi, Saana (1029 m). Vuorenpoimu-

tuksessa paljastui ravinteikkaita kivilajeja kuten kalkkipitoista dolomiittia, joka luo Saanalle sille omaleimaisen kasvillisuuden. Yhtä ravinteikasta maaperää ei löydy muualta Suomen Lapiasta.

Itse Kilpisjärvi on syvä jäätikön reunajärvi, joka on jäässä loka-kuun puolivälistä kesäkuun puoliväliin. Sen pinta sijaitsee 473 metriä merenpinnan yläpuolella.

TUNTURIKOIVIKOSTA PUUTTOMALLE PALJAKALLE

Kilpisjärven rantakivikoista alkaa tunturikoivikkovyöhyke, joka ulottuu noin 650 metrin korkeuteen. Rehevimmät lehtomaiset tunturikoivikot sijaitsevat Saanan ja Mallan rinteillä. Rinnelehdot ovat alkukesästä kulleroista keltaisenaan, ja lyhyen kesän aikana kukkivat myös monet muut vaateliaat lajit kuten kultarikko, suippohärkylä ja tunturihärkki. Lehto tarjoaa asuinpaikan myös

mm. sinirinnoille, metsäjäniksille sekä harmaakuvemyyrille.

Metsänrajan yläpuolella alkaa puuton paljakka. Alapaljakalla kasvaa pensasmaisia pajuja sekä katajaa. Kasvillisuus vaihettuu vähitellen varpukankaiksi variksen- ja riekonmarjoineen. Keskipaljakan maisemaan kuuluvat myös tunturiniityt sekä lumenviipymät. Paljakalla viihtyviä harvinaisuuksia ovat mm. tunturisopuli, sepelrastas ja ampuhaukka.